

Красива виставка. Коментар кураторки

Перш за все мені дуже імponує, що навколо проекту Євгена Самборського “Красива виставка” розгортається дискусія, адже питання, які в ній порушуються, є дуже важливими.

Також необхідно зазначити, що проект Самборського було обрано журі для реалізації в галереї в межах щорічного Open Call, і він значно відрізняється від звичайної виставкової програми Dymchuk Gallery.

Ще хочу зазначити, що всі виставки в галереї супроводжуються невеликим описовим текстом, який я не воліла б називати кураторським, адже в ньому радше викладена фактологічна інформація про митця та його роботи і здебільшого відсутня критика або аналіз.

Одна з головних тез тексту Лади Наконечної про прагнення і неспроможність мистецтва бути морально хорошим та змішання етичного та естетичного в проекті Самборського видається недостатньо обґрунтованою. Ані галерея, ані митець своїми діями не намагалися маркувати та стигматизувати певну верству населення, провести межу між нами і ними, створити благо та таким чином “закріпити за собою образ гарних людей”. Обраний Євгеном метод роботи викриває уже наявні в суспільстві ієрархії та намагається подолати їх, порушуючи усталений порядок. Називаючи учасників проекту соціально неблагополучними та наголошуючи на тому, що зазвичай вони перебувають поза контекстом сучасного мистецтва, текст не створює ситуацію і не дає їй оцінку, а лише апелює до стану справ. Ці люди ніколи не приходять на відкриття виставок, навряд чи вони прочитають цей текст, або той, відповіддю на який він є. Через життєві обставини вони позбавлені певних можливостей. Самборський запросив їх скористатися інструментами, що надає його художня практика. Окрім можливості створити картину або об’єкт, що уособлювала б їхні мрії, вони також отримували мінімальну платню за годину витраченого на це часу. Мені здається, що це, а також особистість художника та його персональні якості, робить неможливим аргумент про інструменталізацію, використання учасників проекту художником або галереєю.

Так, Євген все ж вказав себе як основного автора проекту, в решти – статус учасників (щодо відсутності прізвищ: вони не вказані зокрема на прохання деяких учасників). На мою думку, він не зміг повністю відмовитися від авторства і тим самим стерти межу між всіма, хто був задіяний у процесі роботи, і в цьому, звісно, можна вбачати певну ієрархічність.

Іншу складність можна углядіти в іронічній назві – “Красива виставка” апелює до контексту комерційної галереї, де будь-яка річ, виставлена в просторі галереї, комодифікується і маркується як приваблива, така, що може прикрасити інтер’єр. Картини та об’єкти, створені для проекту, зовсім не обов’язково є красивими, але мають набути цієї якості через те, що виставлені в галереї. Це мені видається іншим цікавим виміром – коментарем до правил, за якими функціонує арт-світ. Де комерційні художники створюють роботи, що є товаром і мають бути спожиті, а художники-інтелектуали – роботи, що можуть бути зрозумілі лише вузькому колу інших інтелектуалів. Більшість людей не включена ані до першої (через брак коштів) ані до другої (через брак освіти та вільного часу) категорій, і саме вони стають цільовою групою Самборського в цьому проекті.